

чени сведенията на турските агенти за 2000 хайдути събрани в околностите на Крагуевац и за други, съсредоточени в Зайчар, те отразяват действителното раздвижване на нашите емигранти около границата със Сърбия, на което властта отговаря с изграждането на нови укрепления в района на Белоградчик и Адлие (Кула). Войската в Берковица е подкрепена с части от Лом и Оряхово. От заселените през последните години в района черкези са формирани роти за охрана на границата³⁵.

Голяма част от легионерите се насочват към Румъния, където последователите на Раковски се заемат да реализират самостоятелна четническа акция, разчитайки на подкрепата на населението в страната.

Конкретни сведения за резултатите от дейността на ломските съзаклятници се съдържат в спомените на Д.Ангелов, който свидетелства, че "след двегодишна революционна дейност... подготвил 8000 души в Ломско и Берковско"³⁶. В писмо със символично съдържание той съобщава на комитета в Букурещ: "8000 волове са готови, ако искате да ги купите, дойдете поскоро". Оттам му отговарят с писмо и го канят на среща в Гюржево за споразумение. Преди да замине Ангелов предава писмото и изпратените брошури на поп Димитър и му нарежда: "за една седмица да обиколи своите другари и ги предупреди да бъдат готови за въстание"³⁷.

В Гюржево Ангелов присъства на заседание "в което е решило, че ще заминават за Ломско 2000 души"³⁸.

Възниква въпросът: с кой комитет в Букурещ и с кои дейци в Гюржево поддържа кореспонденция и отношения ръководителят на Ломското съзаклятие? Логичният отговор би трябвало да е: с дейци на ТЦБК.

От изследванията досега е известно, че кризата в ръководството на ТЦБК започнала от февруари 1868 г. със споровете и недоразуменията около отчетите за изразходваните средства и фонда на в-к "Народност" завършва в началото на юни същата година с "капитулацията" на организацията. Според Ал.Бурмов, тя преустановява съществуването си³⁹.

В същото време след март-април в Букурещ се оформя ръководен център на емиграцията, известен от дипломатическите доклади като "комитет" и за да бъде разграничен от ТЦБК и Добродетелна дружина, отделят като "новият" или "комитет на младите", а в спомените на съвременниците като "комитет за ръководене на българското въстание", "Комитет за наружаване на Хаджидимитровата чета" и др.⁴⁰.

Във временния организационен център за ръководство на революционната емиграция се включва активно радикалното крило на ТЦБК, представлявано от основоположника му Ив.Касабов и от членовете Д.Ценович, Хаджи Димитър, Иван Христович и др. членове на поделенията в Гюржево, Браила, Галац, Плоещ. Включват се и привърженици на Раковски, обявяващи се за незабавни самостоятелни революционни действия, сред които са бивши легисти, пристигащи от Сърбия - Ст.Караджа, Еремия Петров и др.

Главна задача на "комитета" е организацията на четите, подготовката им за навлизане в страната и вдигане на народно въстание за освобождение на България. Търси се съдействие на българските колонии в Румъния, Русия и Сърбия за осигуря-